

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΑΠΑΤΕΩΝΟΣ

Σπύρος Μεταξάς ή Σπηλιιάδης ή Μεσθενόπουλος, προδότης του Έπαναστατικού Άγώνος. Πώς έπλαστογραφούσε τις ύπεργραφές των άρχηγών και ξεγελούσε τον κόσμο. Ο άγύρτης μπροστά στο Θεόδ. Κολοκοτρώνη. Περίεργα έπεισόδια. Μιά θεατρική σκηνή στον Άγωνα. Η όργη του Ίω. Καποδίστρια. Ο άπατεών στη Ζάκυνθο. Οι Άγγλοι τον φυλακίζουν. Το είδύλλιο του με την κέρη του διευθυντών των φυλακών. Η φυγή τους στη Σμύρνη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΠΟ τον Άγωνα του 1821, στον όποιο άρθρονούν οι ήρωες και οι μάτρες της 'Ιδέας, δέν έλειψαν δυστυχώς και οι προδότες και οι άπατεώνες, που θέλησαν να κερδοσκοπήσουν εις βάρος της Έπαναστάσεως. Μερικοί άπ' αυτούς ή Φιλική Έταιρεία τους ανέκαλιψε, τους κατέδικασε σέ θάνατο και τους έξετέλεσε. Υπήρξαν όμως και άλλοι που έξέφυγαν την άτιμιότητα αυτή τιωρία. Ένας άπ' αυτούς ήταν κι' ο Κεφαλλονίτης Σπύρος Μεταξάς.

Την εποχή που ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης έτοιμαζόταν να πάη στην Έθνην Συνέλευση της Έπαδάρου, φανερώθηκε έξωρα στο Άργος ο Μεταξάς αυτός και του έδωσε ένα γράμμα, προερχόμενο δ'ήθεν άπ' τού μεγάλου διδάσκαλου Οικονόμου, από την Πετρούπολη, ο όποιος του τόν συστατούσε ως μηνητή του και τόν παρακαλούσε να τόν διορίσει στην υπηρεσία της προσωρινής Κυβερνήσεως. Του έδωσε ακόμα και μια γραμματική, δάσο τάχα του Οικονόμου στο νεαρό γιού του Κολοκοτρώνη, Κωνσταντίνο.... Έπειτα ο Μεταξάς έσπαινε στ' αλή του Θεού, Κολοκοτρώνη και του έλεγε :

— Διάξε αυτόν που έβλε έδω, γιατί έχω κάτι ιδιαιτερό να σου πώ, Άρχηγέ!

Όταν έμειναν μόνοι, ο Μεταξάς ζήτησε να του φέρονε ένα γάρβουνο ζυμωμένο από έλατόζυμο, τó έτραινε, έβρισε τή σκόνη του στο άγραφο μέρος της συστατικής έπιστολής και άμέσως έφάνησαν άλλα γράμματα, γραμμένα τάχα από τού Βιόρο Καποδίστρια (τόν άδελφό του άργότερα Κυβερνήτη της Έλλάδος), ο όποιος έγραφε στο Θεόδ. Κολοκοτρώνη, ότι είχε στα χέρια του σαράντα χιλιάδες Ίσπανικά τάλλαρα, από τα όποια ένα μέρος θά έστειλε στο Μεσολόγγι και τ' άλλα θά τά χρησιμοποίησε εκάη την κοινή σωτηρία. Του προσέθετε δέ να δώσει πίστι σέ όσα θά του έλεγε ο έπιπέρον κι' ότι άπ' αυτόν (τόν Κολοκοτρώνη) έξηρτάτο να κηνη τó καλό της Πατρίδος, άν ήθελε, διαφορετικά θά τó έκανε άλλος εντός σαράντα ήμερών.

— Αιστών, τί πρέπει να κάνω ; έρώτησε ο Κολοκοτρώνης.

'Άλλ' ο μυστηριώδης Μεταξάς άπάντησε ότι δέν θά τού έφανέρονε τó σκαπό της άπιστολής του, άν δέν τού όραζότανε πρώτητερα. Και έπειδή ο πονηρός Γέρος του Μωριά άνόητανε να όραστη, ο Μεταξάς άνοιξε μιá πορτοφόλια και τού παρουσίασε τέσσερα έγγραφα, δ'ήθεν της Φιλικής Έταιρείας αεροδιαπιστά μ' έναν κύκλο συμβόλων στή μέση, με πυροβόλα κι' άλλα σημεία.

— Αιτία είναι τó ένα γιá σένα, Άρχηγέ, και τ' άλλα γιá τó πρόσκοπο της έμπιστοσύνης σας, τού έλεγε.

'Έπειτα ο Μεταξάς έξετέλιξε έναντι του τραπέζι ένα πρωτόκολλο χωρίς ύπογραφέ, τó όποιον έλεγε ότι «πειδή οι Τούρκοι κατέλασαν την Άγίαν του Χριστού Θρησκείαν εις την Έλλάδα, σήμεως γενομένης μεταξú του μεγάλου δουκιού της Ρωσσίας Κωνσταντίνου, του αρχιερέως Ίγνατιου, του Καποδίστρια, του Στούβρη, και άλλων, άπεφασάθη ν' άποστατήση από την Ρωσσίαν ο Κωνσταντίνος με σαράντα χιλιάδες Ρώσους, ν' άποστατήση και ο Νάυαρχος του Στόλου της Μαύρης Θαλάσσης, και να μετακομηθή διά τού στόλου αυτού ο στρατός εις την Χρυσούπολην, άντικει της Κωνσταντινουπόλεως, όπου ν' αποβιβάσθ' Άφ' έτέρου δέ να κινήθουν οι Έλληνες πανταγόθεν εις τó Βυζάντιον και να τού κρείτισουν μαχημένοι όσοι με τούς Ρώσους, και ν' αναγορεύσουν τόν Κωνσταντίνον Αυτοκράτορα της Κωνσταντινουπόλεως».

Τέλος, ο Μεταξάς παρουσίασε μιá άναφορά γιá τόν Αυτοκράτορα τών Ρώσων Άλέξανδρο, να την ύπογράψη τάχα ο Κολοκοτρώνης. Η άναφορά αυτή έβρισκε τόν Άλέξανδρο ν' αναγορεύση τόν Κωνσταντίνο ως Αυτοκράτορα τών Έλλήνων, και να κηρύξη την

πολιτική τους ανεξαρτησία. Παρουσίασε ακόμα και μι' άλλη άναφορά στην Αυτοκράτειρα να... μειπειθή στο σύζυγό της ύπερ τών Έλλήνων.

Ο γέρος του Μωριά άπλωσε τή χερούκλια του, έμάζεψε τά έγγραφα του Μεταξά και του έλεγε με άρκετο θεατρικισμό—ένώ είχε καταλάβει ότι έπρόκειτο περú άγίουτο—ότι τά κρατεί γιá να τά παρουσιάσει στην Έθνοσυνέλευση της Έπαδάρου, όπου τόν έπροκαλούσε να πάη κι' αυτός. Μαζύ με τά έγγραφα αυτά, ο Κολοκοτρώνης έκράτησε κι' ένα γράμμα τού Λεονταρίτη τού Μαυρομυζάλι, επειδή φοβότανε μήπως ο Μεταξάς άπατήσει τόν άρχηγό τών Μανιατών, κερδίζοντας την έμπιστοσύνη του.

Όταν ο Μεταξάς έφτασε στην Έπαδάρου, ο Κολοκοτρώνης τόν παρουσίασε στον Έπισκοπο Γερμανό και τó Ζαΐμη.

— Έμπρός ! τού έλεο ο Γέρος, πές έδώ τόν Δεσπότη ό,τι μου ξεμολογήθηκες έμένα!

Ο άπατεών τάχασε, στενοχωρήθηκε, μιá ο Γέρος στεκότανε πλάι τόν άπειλητικός, και τότε ο Μεταξάς αναγκάστηκε να επαναλάβη τά λόγια του...

Ο Κολοκοτρώνης όμως άρχισε να ύπομάρετα μήπως ο Κεφαλλονίτης αυτός ήταν θαλάς να τόν δολοφονηση, και τότε άπεφάσισε να τόν στείλη στον Πύργο της Ήλειας.

— Σύρε στον Πύργο, τού έλεγε, και σάν τελειώσει ή Έθνοσυνέλευσις θάρθω να σ' άνταμώσω να τά ξαναπούμε.

— Να μου δώσης χαρτί, πασαπότι, τού έλεγε ο άγύρτης, γιατί φοβάμαι μη με ξεμπερδέψουν στο δρόμο.

— Να σου δώσω, άπάντησε ο Κολοκοτρώνης.

'Άλλ' ο Μεταξάς που κατάλαβε ότι... τόν κατάλαβαν, έπήρε τó έγγραφο, και διάστριξε να φύγη μιá ώρα άρχίτερα από την Έλλάδα, όπου εδωμόμους μεπαρούτι.

'Υστερ' από λίγον καιρό, ο μοναδικός αυτός πλαστογράφος τού 1821, έταξείδευσε στην Εδούρνη, εφειδαιμόμενος με συστατικά γράμματα τού Κολοκοτρώνη σέ διαφόρους Έλληνες και φιλέλληνες, γραμμένα από τόν... ίδιο, που είχε μιμηθεί άριστοτεχνικά την ύπογραφη τού Γέρου και τή σφραγίδα του. Στο μεταξύ, ο άρχοντας Ρώμας από τή Ζάκυνθο έστειλε έναν άνθρωπό του στο Μωριά να πληροφορηθή τόν Κολοκοτρώνη και τούς άλλους άρχηγούς ότι ο Μεταξάς ήταν κατάρκοπος και να μη τόν έμπιστευότανται.

— Βρέ τόν μαμπέστη ! έλεγε ο Γέρος, καλά τόν είχα καταλάβει έγώ. Κόψα, έπρεπε να τόν κρημάσω σ' ένα δέντρο !...

Και ο Γέρος... που είχε μερικές φορές εφαρμόσει τή θανατική ποινή σέ προδότες του Άγώνος... όρκιστηκε να μη γελωστή ποτέ πειά.

Ο διαβόητος άγύρτης, μόλις έφτασε στην Ίταλία, έπήγε στην πόλη Πίζα, όπου ζούσαν πλούσιοι όμογενείς. Άμέσως παρουσιάστηκε (με τού ψευδώνυμο Σπηλιιάδης Μεσθενόπουλος) στον πρώην ήγεμόνα της Βλαχίας Καραντζά, στον Ίγνάτιο και άλλους, τάχα σταλιμένους από τόν Κολοκοτρώνη. Οι όμογενείς εδύβασαν τα ψεύτικα γράμματα, έξασπηθήσαν και τού έδωσαν να πάη στο Γέρο τού Μωριά πολιτικά δώρα και χρήματα γιá τόν Άγωνα. Ο άπατεών έλεγε ότι ήταν άνηλκός του... Καρσίονάκη και έπήρε άλλα δώρα γι' αυτόν, μεταξύ τών όποιων και μιá διαμαντοστόλιτη ταμνακίερα, άντικειμενο μεγάλης αξίας...

'Έπειτα ο ψευτο-Σπηλιιάδης έπήγε στη Βενετία, έπεσοκέψθη τó σοφό Έλληνα Μουστοξόδη, τού έδωσε ένα συστατικό γράμμα, τάχα από τόν Καποδίστρια, και τού πήρε 100 φλωριά... Προχωρώντας στις έμπερδοσεις του ο άπατεών Μεταξάς, έπήγε στη Γενεύη, έβριχε τόν Ίω. Καποδίστρια και τόν έμάθησε κι' αυτόν. Ο μέγας αυτός Έλληνας άδειασε κυριολεκτικώς τó πορτοφόλι του στις χούφτες του άπατεώνος. Ο Ίω γιá την πατρίδα. Ο Ίω. Καποδίστριας μάλιστα παρέδωσε στον άπατεών και μιá έπιστολή του γιá τόν Καρσίονάκη και τόν Κολοκοτρώνη, γεμάτη φιλογρηφία και συμβουλές.

...Να μη δώσετε άκράσιον—τούς έγγραφα—άν σάς προσιώνουν ύποταγή εις τόν Σουλτάνο, και ν' άποκηρίθτε ότι με τó σπαθί μας θά ύπογράψωμεν την έλευθερίαν μας, και ανεξαρτησίαν και

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΓΗΣ

Κι' ήτανε τó τραγουδι της αύ-
του λέγαμε σιγά τó θράβυ,
κι' ήταν τó θράβυ άχο κι' ή-
κα' ήταν όραίο τó θράβυ,
Κι' ήταν όραίο τó τραγουδι
κι' έλεγε γιá τά σύνεσσα στό
κι' έλεγε γιá σένα (θράβυ)
γιá σένα και γιá μέ, ένα
κι' έλεγε γιá τή θαλάσσα μα-
και τά καρβέλια που έρχονται
γιá ταξειδιάρικα έλεγε πουλιά
που φεύγουν τó φθινόπωρο και
Και χάνονται, έλεγε, μιá αύ-
κι' έφρευγε άργά σιγά στο θρά-
κι' ήταν όραίο τó τραγουδι
κι' ήταν άχο κι' ήταν δολό
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ